

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. An Iudæi, & alij Infideles, si confugiant ad Ecclesiam, gaudeant
Immunitate? Et docetur, quod super Immunitate Ecclesiastica sæculares
Principes nil statuere possint; vnde in materia Immunitatis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. XLIII.

An Iudæus, Paganus, Sarracenus, & quilibet Infidelis gaudeat Immunitate Ecclesie? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 22.

Sup. hoc in duabus Ref. seq. §. 1. & in Ref. 1. post seq. etiam §. VII.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue cum D. Antonino p. 3. tit. 12. p. 3. §. 1. ver. His ergo exceptis. Syluest. in Summa, ver. immunit. 3. n. 12. vers. secundum, de Paganis, & Azorio p. 2. lib. 9. c. 9. Nec desunt pro firmanda mea opinione docti Iurifconsulti: nam ita docet Riccius de iure person. lib. 2. c. 1. & 2. per tot. cum aliis, quos citat Selsiquitur Barbof. in Collect. tom. 1. lib. 5. tit. 49. c. 6. n. 50. Faber in leg. 2. C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt, & in §. sed & bo. c. n. 3. Instit. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris, & Glossa, Hostiensis, Innoc. & Cardinalis apud Bobadil. tom. 1. lib. 2. c. 24. n. 51. qui probabilem vocat hanc opinionem: & absolutè etiam tenet illam in terminis nostræ Bullæ, Italia de immunit. lib. 1. c. 3. per tot. Et ratio est: quia tale priuilegium non conceditur à Summo Pontifice intuitu personarum, sed loci. Sed priuilegia locis concessa, ad quilibet personas ibi stantes extenduntur, vt notat Bartol. in leg. cunctos populos, & Bald. in leg. si non specialit. C. de ressam. Ergo, dum infideles tali priuilegio frui volunt, non est illis denegandum: quidquid in contrarium asserant Megala in 3. p. lib. 4. c. 2. n. 3. & 16. Doctores apud Farinac. de imm. c. 6. n. 79. qui n. 83. cum Pegr. tr. de immunit. c. 12. n. 1. & Suar. de Relig. tom. 1. tr. 2. lib. 3. c. 10. n. 11. distinguit: si enim infidelis confugiens ad Ecclesiam, non petit Baptismum; putat, contra nostram sententiam, non gaudere; quia sua infidelitate indignum se facit eius beneficio: sed vt diximus, hoc priuilegium non conceditur ratione personarum, sed locorum. Vel petit Baptismum vere & realiter, & non simulando, & tunc asserit gaudere. Sed tu tene nostram sententiam, quam valde miror vocari parum tutam à Gambac. lib. 5. c. 7. n. 5. cum sit probabilis, & tam magnos Theologos, & Iurisperitos habeat patronos, & ex ipsamet Societate probabilem vocauit Facund. de Præcep. Eccles. lib. 4. c. 4. n. 49. & Portell. in dubiis regul. ver. Eccles. immunit. num. 10.

qui quidem etiam non a causa fidei, sed tantum propter pœnæ timorem ad Ecclesiam confugiunt; ac proinde licet infideles ita se habeant, nequaquam ab Ecclesia sunt extrahendi, cum malicia illorum immunitati Ecclesiasticæ nocere non debeat. Ita Correas, quam quidem sententiam non solum in terminis Bullæ Gregorij XI V. veram esse existimo, sed etiam de iure communi, nam in cap. inter alia, de immunit. Eccles. neque in alio Canone, non restringitur immunitas ad Iudæos & Sarracenos: ergo, &c. Et hanc sententiam etiam nouissimè tenet Gauntius in enchir. Episc. verb. immunitas Ecclesiastica n. 9.

* 3. Notandum est hic, etiam stando in prima sententia infideles confugiens ad Ecclesiam, si non simulatè petant Baptismum, gaudere immunitate. Verumtamen si infidelis post delictum commissum ad Ecclesiam confugiens Baptismum petat, cum antea conversionis nulla signa dedisset, præsumptio est contra illum, quòd simulatè, & solum pœnæ vitandæ causa petat, idèoque nisi contrarium appareat, extrahi potest. Non tamen puto quicquid asserant Castris Palaus in opere morali tom. 2. disp. unica, de immunitate Eccles. punct. 7. num. 8. Megala in 3. part. lib. 4. cap. 2. & Marra de iurisdic. part. 3. cap. 51. num. 3. præsumptionem hanc iuris esse, ac de iure, contra quam non admittitur probatio in contrarium, quin potius dicendum ad Episcopum pertinere, vt in hoc casu examinet voluntatem infidelis Baptismum petentis, & si iudicari veram esse atque à Deo inspiratam, immunitatem ipsi concedat, quominus à iudice laico extrahi possit. Et hæc omnia docet Layman in Theolog. moral. lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 12. & Suarez de Relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. cap. 10. num. 11. Verum ego, vt dixi, absolutè tenco, omnes infideles, etiam si non petant Baptismum, confugiens ad Ecclesiam gaudere eius immunitate; ad textum verò in l. 1. C. de his qui ad Ecclesiam confugiunt, ex quo contraria sententia firmatur, respondeo cum Correa loco citato, esse textum iuris ciuilib, & Pontificio contrarium & ideo non esse obseruandum. Quòd autem infideles non sint subditi Ecclesiæ, ac proinde ab illa tutari non debeant, responderi potest non debere attendi quòd Iudæi, v. g. careant fide, vel illam habeant ad hoc, vt ipsi hac immunitate gaudeant, quia hoc priuilegium non conceditur intuitu personæ, sed loci.

* Sup. hoc prope finem precedentis Ref. & in Ref. seq. §. VI.

RESOL. XLIV.

An Infideles, Iudæi, &c. gaudeant Immunitate Ecclesiarum? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 50.

* Que hic est Ref. præterita, & in aliis eius primæ not.

§. 1. **H**ic casus frequenter potest accidere, & negatiuam sententiam tenet Megala, Petegrinus & alij, quos citauit in part. 1. tract. 1. Resol. 22. quibus nunc addo Layman in Theol. moral. lib. 4. tract. 9. cap. 3. n. 21. Aluares de Paz in praxi tom. 1. part. 5. cap. 3. §. 3. n. 106. Percita de manu Regia part. 2. cap. 5. n. 5.

2. Sed ego ibi, & merito, affirmatiuam sententiam docui cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Tiraquell. de iure primogenitura, q. 66. num. 9. Remigium de immunit. fallent. 18. n. 3. Felinus in c. Iudæi, de Iudæis, n. 2. Hippolytum in Leonio. C. de rapto virginit. n. 11. 4. nouissimè citat & sequitur Ludou. Correa relect. de immunit. Eccles. part. 2. c. 3. quia ait ille, immunitas non delinquentibus, sed Ecclesiæ ob Dei reuerentiam & honorem concessa est: vnde qualiscumque proponatur delinquens, non respicitor ad illum, & ita locum habet immunitas, dummodo tamen excipiatur excepti. Deinde pessimis hominibus confugiens ad Ecclesiam immunitas conceditur,

RESOL. XLV.

An Iudæi, & alij infideles, si confugiant ad Ecclesiam, gaudeant Immunitate?

Et docetur, quod super Immunitate Ecclesiastica secularis Principes nihil statueri possunt, unde in materia Immunitatis inu Canonico, & non Ciuile seruandum est. Ex part. 6. tract. 1. Resol. 23.

§. 1. **N**egatiuam sententiam tuctur Sarpus cap. 5. fol. 58. ita asserens. Iudæi supersunt, qui vt delictorum pœnam, aut debitorum solutionem effugiant, ad Ecclesias confugere solent; quorum causa lex prima lata fuit ab Ecclesiarum immunitate. Hac statuit Iudæos, qui simulant se Christi legi velle conungi vt ad Ecclesias confugiens euitare possint crimina, aceri debere. Quare Doctores omnes confluunt, si Iudæus ad Ecclesiam confugiens velit in Iudaica perfidia permanere, eundem nulla omnino immunitate vti posse. Nonnulli, pauci tamen existimant, si Iudæus reus, aut debitor ad Ecclesiam confugeret eo nomine, vt Christianus fieri vellet, non ficta aut simulata, sed vera atque synœcra intentione, ex animo, ac certa pietate, eo casu sacro baptismatè

Sup. hoc in duabus precedentibus Ref. & in supra in Ref. 25. §. penult. & infra in Ref. 69. §. VI.

pulsare insigniri: atque protegi debere. At quoniam credi nequit esse aliquem ex animo Christianam fidem suscipere, eumque à delictis & facinoribus initium ducere, quæ Christiana Religio omnino prohibet & aueratur; fieri non potest, ut voluntas illa, quæ tunc solummodo sese det in omnium conspectu, recta sit & sincera, sed ficta potius & simulata; quod eumque verò de Iudeis dicitur, infideles omnes amplectitur, cuiusvis sectæ fuerint. Hucusque Sarpus.

Prima Ref. hic citata nunc e sit antecedens. Secunda verò supra est Ref. 25.

2. Sed falsum dicit; dum asserit omnes Doctores asserere Iudæum persistentem in suo Iudaismo non esse ab Ecclesia protegendum: nam non ignobiles, nec pauci Doctores, quibus ego adhæsi; in 4. part. tract. 1. resol. 50. & in part. 4. tract. 1. resol. 2. ex declaratione Sacræ Congregationis immunitatis contrarium asserunt, & Couar. var. lib. 2. c. 20. n. 11. cum Ludouico Correa in relect. de immunit. part. 3. num. 3. obseruat hanc sententiam esse receptam frequentiori Authorum calculo, & eam probat nouissime Anton. Ricciullus de iur. pers. lib. 2. cap. 12. per tot. Zambellus in reper. Mor. verb. Ecclesia quoad ius immunitatum, num. 2. & me citato Carolus Maranta in controuers. iur. part. 1. respons. 51. n. 3. Et ratio est manifesta, quia in cap. inter alia, cap. minor, cap. frater, cap. si quis inuenius, cap. si quis conuincatur, de immunit. omnibus indistinctè conceditur hoc priuilegium: quia non propter personas, sed personis propter locum conceditur; sed infideles capaces sunt huius concessionis: ergo siue velint conuerti, siue reuuant, hoc priuilegium gaudere debent. Adde quod priuilegium immunitatis est fauorabile; ergo est largè interpretandum.

Ad susciendâ doctrinam huius §. lege supra ex Ref. 27. §. Quæro septimo. & Ref. 31. per totam & infra ex Ref. 56. §. Nec ualeat.

3. Ad l. 1. C. de his, qui ad Eccles. confug. quam pro sua sententia adducit Sarpus. Respondeo legem illam Imperialem esse, & super immunitate Ecclesiastica secularis Principes nihil statuere possunt, ut docet Alexander lib. 7. consil. 145. num. 4. Decianus lib. 3. consil. 80. n. 27. Sperellus decis. 59. num. 33. & alij. Vnde in materia immunitatis ius Canonium & non ciuile seruandum est; ut tradit Germonius de Sacr. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 21. Tuschus verb. Ecclesia, conclus. 10. num. 19. & verb. immunitas, conclus. 59. n. 13. Peguera in præcl. crimin. cap. 26. num. 6. & alij. Et ita ad hanc legem Cod. à Sarpo adductam respondet Italia de immunit. lib. 2. c. 3. §. 3. n. 1. & Correa de immunit. part. 3. n. 3. in fin. & ante illos Abbas in cap. inter alia, de immunit. num. 6. cum pluribus alijs.

4. Nec ualet dicere in fauorem Sarpi, quod Iudæi careant fide, & ideo sunt indigni, qui hoc priuilegium gaudeant: nam, ut dictum est, respondeo quod immunitas non delinquentibus, sed Ecclesiæ ob Dei reuerentiam concessa est. Vnde qualiscumque proponatur delinquens, non respicitur ad illum, & ita locum habet immunitas dummodo excipiantur excepti. Et ideo pessimis hominibus confugientibus ad Ecclesiam huiusmodi immunitas conceditur; qui quidem etiam non causa fidei, sed tantum propter pœnæ timorem ad Ecclesiam confugiunt: ac proinde licet Iudæi & alij infideles ita se habeant, nequaquam ab Ecclesia sunt extrahendi, cum malitia illorum immunitati Ecclesiasticæ nocere non debeat. iuxta reg. delictum, de regul. iur. in 6. Nec desinat hic adnotare apud Gentes nullam in Asylis habitam fuisse rationem Religionis; ita ut ij tantum, qui eos Deos colerent, ad illorum Asyla admitterentur, sed cuiuscumque religionis rei essent, in quouis Asylo confugiendo, ad immunitatem admitterentur.

* Sup. hoc in Ref. præterita, §. ult. & in alia eius not.

5. Ad id verò, quod Sarpus asserit Iudæum, vel infidelem ad Ecclesiam confugientem, & Baptisimum petentem non esse credendum, id recta & sincera intentione efficere. Respondeo quod licet quando infidelis petit baptismum post commissum delictum, & fugam in Ecclesiam, sit magna præsumptio aduersus eum, quod simulatè petat tamen non est absolute, ut male vult Sarpus, excludendus ab immunitate: sed Ecclesia potest huiusmodi hominem ad se confugientem, & petentem baptismum protergere; donec examinet, an verè, an simulatè petat; & admittere probationem contra præsumptionem, quia ista non est præsumptio iuris & de iure, aduersus quam probatio non admittitur, & ita tenet Suarez de Religione, tom. 1. lib. 3. cap. 10. n. 12. Peregrius de immunit. capit. 12. num. 1. Farinacius cap. 6. num. 84. & alij. Et ideo quando Ecclesia iudicauerit petitionem Baptismi non esse simulatam, sed veram ex occasione illiciti delicti, vel ex alio capite à Deo inspiratam, sicut potest illum hominem baptizare, ita etiam poterit declarare, ut immunitate gaudeat. Sed supradicta procedunt in illorum opinione, qui asserunt non esse excludendum ab immunitate infideles, si petant baptismum: verum ego, ut dixi, absolute puto Iudæum, vel alium infidelem confugientem ad Ecclesiam, etiamsi non petat baptismum, non esse immunitate priuandum.

RESOL. XLVI.

An offendentes personas Cardinalium gaudeant Immunitate Ecclesiarum, maxime post Bullam Greg. XIV. Ex quo inferitur, an offendentes quoscumque Consiliarios, licet intimos Principum secularium gaudeant Ecclesiarum Immunitate? Ex part. 5. tractat. 2. Ref. 86.

§. 1. Affirmatiuam sententiam tenet Farinacius in app. de immunit. c. 14. n. 185. quia Constitutio Greg. XIV. videtur restricta ad eos, qui fuerint rei læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis; offendentes autem Cardinales non dicuntur offendere personam Pontificis, ergo, &c. Et licet Cardinales Principes possint nuncupari, non tamen propriè Principes sunt, illi præsertim, qui Superiorem non habent, & de quibus propriè Bulla Pontificia loquitur, ut inter alios obseruat nouissime Castr. Palaus tom. 2. tract. 1. disp. an. punct. 9. n. 43.

2. Sed his non obstantibus Gambaertha de immunit. lib. 5. cap. 44. n. 5. Marius Italia lib. 1. cap. 5. n. 16. & §. 7. num. 21. cum nostro Peregrius cap. 11. per totum, docent talem reum minime gaudere Ecclesiæ immunitate, non tantum quia Cardinales sunt Consiliarij Papæ, & faciunt vnum corpus cum ipso, ex cap. felix, de penit. in 6. sed quia sunt Romane Ecclesiæ Principes, vnde & in iure Regibus æquiparantur, & ideo maiestatem habent, & qui eos lædit, maiestatem lædit; lædit autem eam in persona Principis, ergo caret immunitatis priuilegio, & includitur in verbis Bullæ Gregorianæ. Quæ doctrina minime applicari potest quibuscumque Consiliarijs, licet intimis Principum secularium, nam illos offendens gaudebit utique, ut alibi diximus, Ecclesiarum immunitate, & tradit Palaus loco cit. & nouissime Marcellus Vulpe in Praxi iudiciali, cap. 3. num. 15. Verum quia opinio Farinacij habet aliquam probabilitatem, quando casus (quem Deus auertat) in facti contingentia accideret, Episcopi, vel alij Prælati Ecclesiarum talem reum ad Ecclesiam confugientem securè custodiant, & illic Summum Pontificem ne definant certificare, qui delinquentem brachio seculari tradendum esse iuste determinabit.

RESOL.